

6. Autós vagy motoros palóc út
Madách és Mikszáth nyomában Palócföldön
7 nap hat vacsorával, hat éccakával

ÚTVONAL

1. nap:

Érkezés: 9-órakor Horpácsra.

• **HORPÁCS**

Az irodalmi emlékeiről nevezetes településen áll Mikszáth Kálmán hajdani kúriája.

LÁTNIVALÓK

Mikszáth Kálmán emlékmúzeum, Kossuth Lajos u. 2. **Tel.: 35/382-033**
Nyitva tartás: Április 1-szeptember 30. K-V 10-14 óráig

Mikszáth-kúria

Mikszáth-kúria, Kossuth u. 5. **Tel.: 35/382-033**

Nyitva tartás: Máj. 1-Szept 30.: K-V 10-14 óráig

Okt. 1-Ápr. 30.: Cs-V 10-14 óráig

Mikszáth Kálmán író kúriája 1906-ban épült eklektikus, görögös, neoklasszicista stílusban. Itt működik a Mikszáth Emlékmúzeum. Az író egykori otthonában berendezett emlékmúzeum kéziratokkal, használati tárgyakkal idézi fel az ismert költő alakját.

Érdekesség:

A Mikszáth-kúria Szontagh Pál ügyvédé, Madách Imre barátjáé volt. Egyes irodalomtörténészek szerint róla mintázta Madách Lucifer alakját „Az ember tragédiájában”. A horpácsi temetőben nyugszik Mikszáth felesége, Mauks Ilona, és korán meghalt kislánya, Jánoska.

Tovább utazás Balassagyarmatra (18 km).

• BALASSAGYARMAT

Történelmi kisváros az Ipoly folyó déli partján a nógrádi medence közepén. A középkor óta az Ipoly mente kulturális központja.

LÁTNIVALÓK

Palóc múzeum Palóc Liget 1. **Tel: 35/300-160**

Nyitva tartás: Máj. 1 – Okt. 31 K-V 10-16 óráig

Nov. 1-Ápr. 30 K-Szo 10-16 óráig

Állandó kiállítás a palócföld néprajzi értékeiből.

Palóc szobabelső

Palóc ház —. Palóc Liget 1. **Tel: 35/300-160**

Szabadtéri múzeum jellegzetes palóc portával.

Vármegye háza – Madách-Mikszáth szoba Köztársaság tér 6.

Tel: 35/500-640

Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig 8-16 óráig

A XIX. századi magyar irodalom két meghatározó alakja, Madách Imre és Mikszáth Kálmán nemcsak megfordult Balassagyarmaton, de hivatalnokként évekig a vármegyeházán dolgozott. A két emlékszobát a Millennium évében hozták létre, méltó emléket állítva ezzel a magyar irodalom két kiemelkedő alakjának.

Szállás és vacsora Balassagyarmaton.

2. nap:

Reggeli után tovább utazás Csesztvére (10 km).

• CSESZTVE

A település XIII. századi eredetű, román és kora gótikus stílusjegyeket egyaránt viselő templomáról nevezetes. Magyar irodalomtörténeti kultuszhely: Madách Imre, Az ember tragédiája szerzőjének egykori kúriája és múzeuma látható itt. Csesztve állandó rendezvénye a Madách Imre tiszteletére október elején megrendezett emléknap. Ennek keretében előadásokon adják közre a költő munkásságának kutatásában elért legfrissebb eredményeket.

LÁTNIVALÓK

Madách Imre emlékmúzeum, Csesztve, Kossuth u. 76. **Tel.: 35/344-492**

Nyitva tartás: K-V 10- 16 óráig

A múzeum korhű dokumentumokkal idézi föl Madách Imre életét és munkásságát. Személyes bútorai közt itt van a bölesője is. A kiállításon láthatjuk Az ember tragédiája kiadásait, illusztrációit.

Érdekesség:

1862 augusztusában nevezetes találkozás színhelye volt az udvarház, Madách itt fogadta a Tragédia felfedezőjét, Arany Jánost.

Madách Imre emlékmúzeum

Tovább utazás Varsányba (33 km).

• VARSÁNY

Az első írásos említése 1219-ből maradt fenn. A 13. században kezdetben a Varsányi család birtokolta, ám a rozgonyi csata (1312) után a birtokot Károly Róbert király elkobozta a Csák Mátét támogató családtól és néhány év múlva Szécsényi Tamás vajdának adományozta. 1552-ben a törökök elfoglalták Szécsény várát, ekkor a falu is török kézre került.

LÁTNIVALÓK

Magyarok Nagyasszonya kápolna, Széchenyi út 35. **Tel:32/387-010**

A kápolna XVII. század második felében épült a Magyarok nagyasszonyának tiszteletére.

Érdekesség: A magyar nép ősi Boldogasszony hagyománya a kezdetektől él, ennek bizonyítéka az is, hogy Magyarországot Szent István a Szent Szűz oltalmába ajánlotta.

Harmos-Kiss kúria, Széchenyi út 2. **Tel:32/387-010**

1800-ban épült műemlék jellegű klasszicista kúria.

Palóc lakóházak, Palóc népviselet

Bár népviseletes emberekkel inkább csak ünnepek idején találkozhatunk, érdemes végig sétálni az utcákon, hiszen sok szép, régi palóc lakóház maradt fenn a faluban.

Varsányi népviseletet asszonyok

Falumúzeum, Dózsa György út 24. Tel:32/387-387

Egykori lakásberendezés, használati tárgyak és szerszámok gyűjteményéből áll a múzeum kiállítása.

Szállás és vacsora Varsányban.

3. nap:

Reggeli után tovább indulás Nógrádsipekre (5 km).

• **NÓGRÁDSIPEK**

1265- ből származnak az első okleveles említése a Kacsics nemzetség tulajdonában lévő faluról Chipeg néven.

LÁTNIVALÓK

Nagy kúria, Árpád út 3.

A kúria a XVIII. század második felében épült késő barokk stílusban.

Balázs kúria, József Attila út 6.

A község főutcáján álló, L alakú épület a Nagy kúriához hasonlóan késő barokk stílusban, a XVIII. század második felében készült.

Kontyos palócházak, Palóc népviselet

Bár népviseletes emberekkel itt is inkább csak ünnepek idején láthatunk, mégis érdemes tenni egy sétát a faluban, mert a tájegységre jellemző „kontyos” stílusban épült házakat csodálhatunk meg.

Tovább utazás Szécsényre (10 km).

• **SZÉCSÉNY**

Nógrád megye északi részén a szlovák határnál az Ipoly menti kis medencében helyezkedik el. A történelmi belváros sétálóutcáin körbejárva minden műemlék megtekinthető.

LÁTNIVALÓK

Forgách Kastély Ady Endre út 7.

Tel: 32/370-143

Nyitva tartás: K-Szo 10-16 óráig

Szécsény leglátványosabb épülete. A magyar vidék, barokk építészet értékes emléke. 1753-1763 között készült el a Forgách család részére.

A szécsényi kastély

Vár maradvány

A várból csak falrészek maradtak. Az oklevelek már 1461-ben megemlítik a napjainkban bástyamúzeumként funkcionáló várkastély kilátót.

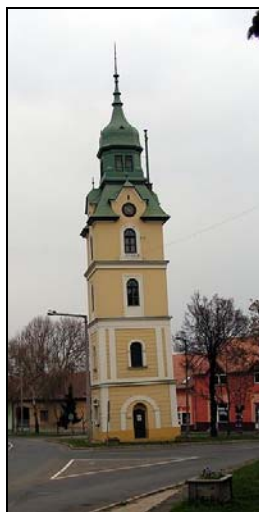
Tűztorony Rákóczi út 86. **Tel: 32/370-777**

Nyitva tartás: H-P 9-16 óráig. Előzetes bejelentkezés szükséges.

A pestis járvány elmúltának emlékére épült fa harangláb helyére építették.

Érdekeség:

A II. világháború során a toronytól 80 méterre bomba robbant, sokan ennek tulajdonították az építmény elferdülését. Sokkal inkább valószínű, hogy a talaj egy agyagrétegének lassú elcsúszása miatt következett be a dőlés.

A szécsényi tűztorony

Ferences templom és kolostor Haynald Lajos út 9. **Tel: 32/370-076**

Nyitva tartás: 9-16 óráig (vasárnap és hétfőn zárva)

1330-ban épült, 1705-ben II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelem a szécsényi országgyűlés idején itt lakott.

Szentháromság szobor

A 18. századi szobrot Forgách Zsigmond és felesége állította a pestis járvány megszűnésének emlékére.

Kubinyi Ferenc Múzeum Ady Endre u. 7. **Tel.: 32/370-143**

Nyitva tartás: K-Szo 10-16 óráig

A megújult múzeumban a Rákóczi-szabadságharc és a nógrádi végvárak törökkori történetét feldolgozó, valamint a kastély XIX. századi hangulatát visszaadó tárlatok láthatók

Tovább indulás Rimócra.

Szállás és vacsora Rimócon.

---

4. nap:

Reggeli után séta a faluban.

• **RIMÓC**

A község valószínűleg igen régtől egyházas hely, a plébánia első írásos említése a 1332-37. évi pápai tizedjegyzékből származik.

LÁTNIVALÓK

Falumúzeum, István király út 43. **Tel.: 32/388-260**

Nyitva tartás: bejelentkezéssel.

Hagyományos, háromszatú, deszkamellvédés tornáccal megépített, kontyolt nyeregetetős palóc ház. Az egykori berendezés az itt élt emberek szokásait, népművészetét mutatja be.

Római katolikus templom, Hunyadi u. 2. **Tel.: 32/388-528**

A falu központjában álló templom 1686-ban már létezett, többszöri átalakítás után mai formáját 1912-ben kapta.

Palóc lakóházak, Palóc népviselet

Szín pompás a rimóci népviselet.

Rimóci népviselet

Tovább utazás Nagylócra.

• NAGYLÓC

Nagylóc neve egykor csak Lóc volt; a kutatók az ósláv "lovci", azaz vadászok, vadfogók jelentésű szóból eredeztetik ezt a nevet.

LÁTNIVALÓK

Faragott népies fafeszület

Zsunypuszta után a közút mellett áll a szépen faragott, népies fafeszület.

Legelő

A legelő jelentős madárélőhely, egerészó és gatyás ölyvek, ritkábban barna és kékes rétihéj vadászterülete.

Érdekesség:

Az egerészölyvek tavasztól többnyire az előző évi, saját maguk által épített fészket foglalják el újra, kijavítva vagy újabb faanyaggal megemelve úgy, hogy idővel fél méter magas, 80 cm átmérőt is elérő várak alakulhatnak ki.

Egerészölyv

Római katolikus templom, Rákóczi út 227. Tel.: 32/343-014

A templom a XV. században épült. A szentély, a torony és a főhajó megőrizte gótikus jellegét.

Szállás és vacsora Nagylócon.

5. nap:

Reggeli után tovább indulás Hollókőre.

• HOLLÓKŐ

A világ kulturális és természeti örökségének a része. Festői fekvésével, kiemelkedő néprajzi jelentőségével Palócföld egyik legszebb gyöngyszeme.

LÁTNIVALÓK

Ófalu

Főutcája 53 házat magába foglaló falurezervátum házai egyedileg is védettek.

Pajtakert, fafaragóház, kerámiaház, szövőház Kossuth út 46. Tel.: 32/379-273
Nyitva tartás: Márc.1-Nov. 30: K-V 10-17 óráig

Az ófalu főutcája

Postamúzeum, Kossuth út 80. Tel.: 32/379-288
Nyitva tartás: Ápr.01.-Okt.31.: K:-V: 10-18 óráig

Postamúzeum

Babamúzeum, Kossuth út 96. Tel.: 32/379-088

Nyitva tartás: Ápr.01.-Okt.31.:10-16 óráig

Közel 200 nagyméretű porcelán, színes népviseletbe öltöztetett baba található a 2001-ben megnyílt Palóc Babamúzeumban.

Hollókő vára

Nyitva tartás: április 1-től október 1-ig: naponta 10.00-17.30 óráig

október 1-től 31-ig: naponta 10.00-16.30 óráig

novemberben: minden hétfőig 10.00-15.30 óráig

A helyreállított középkori sziklaerőd valósággal megkoronázza a hegyet. Falai viszonylag épen megmaradtak, közöttük ma panoptikum, fegyver- és kőtár látogatható. Nyaranta várjátékoknak ad otthont.

Hollókő vára

Tovább utazás Kozárdra.

• KOZÁRD

Egy aprócska falu a Cserhát alján. Egy zöld völgyben megbúvó gyöngyszem a Palóc Út déli kapujában. A vendégszerető falu és egy igazi helyi magyar és palóc ételeket kínáló étterem már napokra is marasztal. Hátha még kedve támad a vendégeknek kerülni egyet a Kozárdi Almavölgyben, ahol a tavaszi virágerdő után érik a ropogós cseresznye, a hamvas kék szilva, a csodaszép kajszai és az ízes-színes kozárdi alma.

Kozárdi csemegék

Séta a kis faluban.

LÁTNIVALÓK

Harangtorony, Kossuth Lajos út 51.

A klasszicista stílusú, cseréptetős gúlasisakos, négyzet alaprajzú harangláb 1830 körül készült. Műemléki védelem alatt áll.

Szállás és vacsora Kozárdon.

6. nap:

Reggeli után tovább indulás Herencsényre (18 km).

• HERENCSENY

Neve a régi magyar herécs vagy herencs szó származéka, ami keserű gombát jelent. Herencsényben született Lisznyai Damó Kálmán költő (1823-1863), Petőfi Sándor barátja, a híres *Palóc dalok* szerzője.

LÁTNIVALÓK

Palócok vigyázó keresztje

A Herencsény melletti Gyürki-hegyen 2005. szeptember 24. óta áll a palóc falvak küldöttei által felállított Palócok vigyázó keresztje. A 12 méter magas kereszt a palóc összetartozás jelképe.

Templom, magtár - Harasztipuszta

A középkori Haraszi falu gótikus temploma a XIV. században épült. A XVIII. század során dongaboltozattal állították helyre, ez lett a Prónay család házikápolnája. 1854-től magtárnak használták.

Lisznyay-emléktábla, Kossuth út 76.

A Lisznyay-kúria falán márványtábla emlékeztet az itt született Lisznyay Damó Kálmán költőre, aki a XIX. század második felében népszerű volt, de művei nem jutottak túl Petőfi utánzásán.

Tovább utazás Terényre (14 km).

• TERÉNY

A község környéke a bronzkortól lakott, és honfoglalás kori leleteket is feltártak itt. A település a középkorban a Vásáros-Terjén nevet viselte; az utótag bizonyára a honfoglaló Tarján törzs emlékét őrzi. A település vásártartási joggal rendelkezett és városi kiváltságokkal bírt.

LÁTNIVALÓK

Tájház, Arany J. u. 29.

Nyitva tartás: Előzetes bejelentkezéssel látogatható

A falu múltját, az itt élő szlovákok hagyományait mutatja be a nemzetiségi tájház, amely eredetileg a kovácmester háza volt.

Palóc szoba

Szent-Györgyi Albert szobra, Kossuth u. 18., Szőlősor

Párkányi Raab Péter alkotása. Az Istállógalériával szemben áll a Nobel-díjas biokémikus, Szent-Györgyi Albert-szobra, Párkányi Raab Péter 2002-ben készült alkotása.

Orsós magnó gyűjtemény, Kossuth u. 10. Tel.: 35/348-261

Nyitva tartás: K-V 9-12, 13-18 óráig

A szalagos hangrögzítésnek állít emléket a múzeum, ahol az összes magyar gyártmányú készülék megtalálható. Emellett 14 országból összesen 50 gyártó termékeit is kiállították.

Szállás és vacsora Terényben

7. nap:

Reggeli után tovább utazás Mohorára (10 km).

• **MOHORA**

Az első írásos említése 1286-ból származik, szerepelt az 1332-37. évi pápai tizedjegyzékben is: már akkor saját egyházzal rendelkező község volt.

LÁTNIVALÓK

Zichy-Vay kastély, Kossuth Lajos u. 2

Az egyemeletes, négy saroktornyos barokk kastély a XVIII. század elejéről származik.

Zichy-Vay kastély

Tolnay Klári Emlékház, Kossuth út 30. Tel.: 35/373-106

Nyitva tartás: Ápr. 1-Okt. 31. K-V 11- 16 óráig

Nov. 1-től Márc. 31-ig előzetes bejelentkezéssel

Mohorán töltötte gyermekkorát Tolnay Klári (1913-1998) színművésznő: a család bérlőként gazdálkodott egy itteni földbirtokon. Az ő életpályáját mutatja be a kiállítás.

Bábművészeti kiállítás, Rákóczi u. 25. Tel.: 35/372-001

Nyitva tartás: Bejelentkezéssel látogatható.

A Mikszáth-emlékkiállítás mellett, a Mauks-házban kapott helyet a Sziky Károly által, bábszínházi bábokból rendezett kiállítás.

Mauks Emlékház, Rákóczi u. 25. Tel.: 35/372-552, 35/372-001

Nyitva tartás: Bejelentkezéssel látogatható

Mohora kiemelkedő Mikszáth-emlékhely, hiszen az író apósa, Mauks Mátyás itt bérelt földeket. Az író életét és munkásságát mutatja be az emlékház.

Mikszáth Kálmán szobra, Rákóczi u. 25.

A Mauks-kúria előtti Mikszáth-szobor, Herczeg Klára alkotása a balassagyarmati vármegyeháza előtt álló szobor 1970-es években készült másolata.

Tovább utazás Csesztvére. (7 km)

- **CSESZTVE**

Tovább utazás Balassagyarmatra.

- **BALASSAGYARMAT**

Séta a városban , ami az 1. nap városnézéséből kimaradt. Hazautazás.